

GALÉRIA UMELCOV SPIŠA

TLAČOVÁ SPRÁVA K PROJEKTU

LENA JAKUBČÁKOVÁ: BABA Z LESA

Miesto / kontakt:	Galéria umelcov Spiša (GUS) – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, Zimná 46, Spišská Nová Ves, www.gus.sk
Termín výstavy:	10. 4. 2019 – 14. 7. 2019
Vernisáž výstavy:	streda, 10. 4. 2019 o 17.00
Produkcia:	Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja
Kurátorka:	Mgr. Lucia Benická – GUS, 0948 882717
Autorka:	Lena Jakubčáková, 0907 922102
Kontakt pre médiá:	Mgr. Lenka Králová, projekty@gus.sk , 053 4174626

Fotografická výstava a sprievodné projekcie známej košickej fotografky zobrazujú neobyčajný život poslednej obyvateľky dnes už neexistujúcej dediny na východe Slovenska, ktorá je od r. 1966 ponorená pod hladinou priehrady Ružín. „Baba z lesa“ je zároveň prezývka, ktorou sa starenka predstavovala. Výstava je realizovaná v rámci dramaturgického cyklu *PROFILY*.

Baba z lesa je dlhodobý dokumentárny projekt, ktorá vychádza z 20-ročného autorského archívu (1998 – 2017) fotografky Leny Jakubčákovvej. Je sondou do života Kataríny Kiovskej (†2017), poslednej a zároveň veľmi svojráznej obyvateľky zaplavenej dediny na východe Slovenska (Košické Hámre), ktorá sa rozhodla neopustiť toto miesto ani po potopení dediny do vodnej priehrady Ružín (okolo 1960). Okrem výstavných fotografických obrazov je príbeh *Baby z lesa* realizovaný v autorskej knihe Leny Jakubčákovvej (200 strán, grafický dizajn: Katarína Rybnická) a jej krátkeho filmu (12 minút, strih: Boris Vaitovič). Fragmenty tohto projektu boli prezentované už v roku 2014, ale až v roku 2017 bol rozšírený o prácu s celým archívom a dokončený iba pár dní pred smrťou „baby z lesa“.

Kurátorka výstavy Mgr. Lucia Benická objasňuje: „Výstava uvádza ojedinelú výpoveď vo forme subjektívneho dokumentu, ktorý má podobu zátiší, referujúce na „vanitas“ ako aj iné klasické kategórie maliarskeho zátišia. Tie vystihujú nielen povahu „baby z lesa“, jej prístup k životu a spôsob prežívania, ale aj zradnosť zdanlivej (alebo zdanlivo prevládajúcej) temnoty a nenápadnú krásu a čistotu nepovšimnutého života „malej veľkej“ ženy. Tento silný fotografický príbeh sa zároveň snaží poukazovať na pomínutelnosť, na harmonický nesúlady tela a duše, rozpadajúceho sa fyzického sveta a svetla, ktoré môže priniesť prijímanie zániku ako ďalšej cesty“.

Fotografie sú reflexiou o jedinečnom prežívaní viery, samote a vzdore stareny, ktorá žije bez strachu, vyrovnaná s nepriazňou, pripravená kedykoľvek zomrieť. Na druhej strane sú obrazy z prostredia „baby z lesa“ výzvou, ako môžu dokumentárne zátišia vystihnúť príbeh duše a posunúť hranice žánrového vnímania nad rámec klasickej definície „nature morte“.

Profil autorky:

Lena Jakubčáková (* 1980, Košice) pracuje na Katedre výtvarných umení a intermédií Fakulty umení Technickej univerzity v Košiciach. Vyštudovala francúzsku filológiu (2004) a literárnu vedu (2008) na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, ako aj fotografiu na Institute tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě (2010, 2014). Spolupracovala na medzinárodných fotografických projektoch ako napr. *Second Cities* (Košice – Marseille), *Panel Story*, *Umelecké vzdelávanie vo väznici*, *In Living Memory*, *Pamäť na skle* (Béla Petrik) či na projekte Antoine D'Agatu *Odyseia* na Slovensku a Ukrajine. Je členkou združenia PhotoART Centrum v Košiciach. V r. 2016 vydala knihu z prostredia slovenskej väznice pod názvom *Spis 44*, ktorá sa v r. 2018 dostala medzi finalistov súťaže J Book Show pre festival v írskom Corku, na Bienále grafického dizajnu v Brne a získala Národnú cenu za dizajn (grafická úprava Samuela Čarnokého). V r. 2017 dokončila dlhoročný projekt *Baba z lesa*, vrátane knihy (zatiaľ v podobe makety) a krátkeho filmu. Jej práce boli vystavené na Slovensku, v Česku, Číne, Slovinsku, Poľsku, Maďarsku, Nemecku, Francúzsku, Taliansku, Španielsku, Lotyšsku a Írsku.